

Kaszubski Bank Spółdzielczy
Regulamin
udzielania kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie
klientom indywidualnym

Spis treści

ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE	3
ROZDZIAŁ 2 ZASADY I WARUNKI UDZIELANIA KREDYTÓW	6
ROZDZIAŁ 3 PRAWNE ZABEZPIECZENIE KREDYTU	7
ROZDZIAŁ 4 WNIOSEK O UDZIELENIE KREDYTU I UMOWA	8
ROZDZIAŁ 5 SPŁATA KREDYTU I ODSETEK	9
ROZDZIAŁ 6 REKLAMACJE, SKARGI, WNIOSKI	10
ROZDZIAŁ 7 POSTANOWIENIA KOŃCOWE	11

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1

„Regulamin udzielania kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie klientom indywidualnym”, zwany dalej regulaminem, określa zasady oraz warunki udzielania i spłaty:

- 1) kredytów mieszkaniowych;
- 2) kredytów konsolidacyjnych;
- 3) pożyczek hipotecznych,

udzielanych klientom indywidualnym na cele niezwiązane bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą, zawodową lub rolniczą.

§ 2

Przez użyte w regulaminie określenia należy rozumieć:

- 1) bank – Kaszubski Bank Spółdzielczy lub jego jednostkę organizacyjną (placówka banku);
- 2) całkowity koszt kredytu – określone w umowie, znane bankowi na dzień jej zawarcia, wszelkie koszty, które kredytobiorca zobowiązany jest ponieść w związku z umową, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez kredytobiorcę;
- 3) całkowita kwota kredytu – sumę wszystkich środków pieniężnych, które bank udostępni kredytobiorcy na podstawie umowy;
- 4) całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę – sumę całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu, określoną w umowie;
- 5) dom jednorodzinny – budynek mieszkalny jednorodzinny, stanowiący budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych, albo jednego lokalu mieszkalnego i lokali użytkowych o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku, w tym domek letniskowy;
- 6) dzień roboczy – dzień kalendarzowy inny niż sobota lub dzień określony odrębnymi przepisami jako dzień wolny od pracy, w którym bank prowadzi obsługę klientów w zakresie uregulowanym regulaminem;
- 7) dzień zawarcia umowy – dzień podpisania umowy przez strony;
- 8) działka budowlana – nieruchomość gruntową przeznaczoną pod zabudowę mieszkalną, stanowiącą przedmiot prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego;
- 9) klient indywidualny – osobę fizyczną posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, która ubiega się o udzielenie kredytu lub zawarła z bankiem umowę niezwiązaną bezpośrednio z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, zawodową lub rolniczą;
- 10) kosztorys – zestawienie rodzajowe i wartościowe robót budowlanych wykonanych lub pozostałych do wykonania;
- 11) kredyt – środki pieniężne oddane przez bank do dyspozycji kredytobiorcy w wysokości i na warunkach określonych w umowie oraz regulaminie; o ile regulamin nie stanowi inaczej albo z właściwości zobowiązania nie wynika nic innego, w jego rozumieniu kredyt to także pożyczka;
- 12) kredytobiorca – klienta indywidualnego, który zawarł z bankiem umowę; o ile regulamin nie stanowi inaczej albo z właściwości zobowiązania nie wynika nic innego, w jego rozumieniu kredytobiorca to także pożyczkobiorca;
- 13) lokal mieszkalny – samodzielny lokal mieszkalny w domu wielorodzinnym będący przedmiotem odrębnego prawa własności wraz ze związanym z nim udziałem w nieruchomości wspólnej i pomieszczeniami przynależnymi;
- 14) należności przeterminowane – niespłacone w terminie określonym w umowie należności wobec banku;
- 15) nieruchomość – część powierzchni ziemskiej stanowiącą odrębny przedmiot własności (grunty), jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności;
- 16) nieruchomość mieszkalna – nieruchomość położona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczona na cele mieszkaniowe, która jest lub będzie zamieszkana lub przeznaczona pod wynajem przez właściciela (z wyłączeniem działalności gospodarczej), tj. dom albo lokal mieszkalny, stanowiący odrębną nieruchomość wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służącymi zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych, bądź też wykorzystywanymi zgodnie z ich przeznaczeniem na inne cele niż mieszkalne (części składowe lokalu, tj. pomieszczenia, choćby nawet do niego bezpośrednio nie przylegały lub były położone w granicach nieruchomości gruntowej poza budynkiem, w którym

- wyodrębniono dany lokal, a w szczególności: piwnica, strych, komórka, garaż) – w tym siedlisko, działka budowlana lub jej część, przeznaczona pod budowę domu jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego;
- 17) okres karencji / karencja – ustalony w umowie okres, od dnia zawarcia umowy do ustalonego w niej terminu, w którym kredytobiorca nie jest zobowiązany do spłaty kapitału kredytu;
 - 18) okres kredytowania – okres liczony od dnia zawarcia umowy do dnia całkowitej spłaty należności z tytułu kredytu wraz z odsetkami;
 - 19) postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy/ oddanie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy – umożliwienie kredytobiorcy wykorzystania kredytu po spełnieniu wszelkich warunków określonych w umowie;
 - 20) poręczyciel – osobę fizyczną mającą pełną zdolność do czynności prawnych lub osobę prawną, poręczającą spłatę kredytu;
 - 21) pożyczka – środki pieniężne przeniesione przez bank na własność pożyczkobiorcy w wysokości i na warunkach określonych w umowie pożyczki, które pożyczkobiorca zobowiązany jest zwrócić bankowi w tej samej ilości oraz zapłacić odsetki, w sposób i terminach ustalonych w umowie pożyczki oraz w regulaminie;
 - 22) pożyczka hipoteczna – pożyczkę, której docelowym zabezpieczeniem jest hipoteka;
 - 23) pożyczkobiorca – klienta indywidualnego, który zawarł z bankiem umowę pożyczki;
 - 24) prawne zabezpieczenie kredytu – przewidzianą prawem formę zabezpieczenia wierzytelności banku;
 - 25) rata kredytu – część kredytu podlegającą spłacie w terminie określonym w harmonogramie spłaty kredytu;
 - 26) reklamacja – każde wystąpienie kredytobiorcy kierowane do banku, zawierające zastrzeżenia do świadczonych przez bank usług w zakresie wykonywanych czynności bankowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
 - 27) skarga – każde wystąpienie kredytobiorcy, z wyjątkiem reklamacji, kierowane do banku odnoszące się do zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez bank lub wykonywanej przez bank działalności;
 - 28) stopa WIBOR – (z ang. *Warsaw Interbank Offered Rate*) – liczoną w stosunku rocznym, wysokość oprocentowania pożyczek na polskim rynku międzybankowym, ustalaną w każdy dzień roboczy o godzinie 11.00 czasu warszawskiego;
 - 29) strona internetowa banku – www.bank-kaszubski.pl;
 - 30) taryfa – obowiązująca w banku Taryfę prowizji i opłat;
 - 31) transza – część kredytu postawioną do dyspozycji kredytobiorcy w wysokości i terminie określonym w umowie;
 - 32) termin spłaty – wskazaną w umowie i/lub harmonogramie spłaty kredytu datę spłaty całości kredytu lub raty kredytu, lub odsetek;
 - 33) umowa – umowę o: kredyt mieszkaniowy, kredyt konsolidacyjny, pożyczkę hipoteczną;
 - 34) usługa dodatkowa / umowa dodatkowa – usługę świadczoną przez bank lub przez podmiot trzeci za pośrednictwem banku bądź przez podmiot trzeci na podstawie umowy zawartej z bankiem, której nabycie jest wymagane przez bank do uzyskania kredytu lub uzyskania go na określonych warunkach;
 - 35) wartość nieruchomości – wartość rynkową nieruchomości stanowiącej przedmiot kredytowania lub zabezpieczenia;
 - 36) wkład własny – udokumentowane środki pieniężne klienta indywidualnego wniesione lub zadeklarowane do wniesienia na sfinansowanie kredytowanego przedmiotu transakcji/inwestycji; bank może uznać wniesienie wkładu własnego w formie nieruchomości gruntowej, na której docelowo znajdować się będzie nieruchomość stanowiąca przedmiot kredytowania;
 - 37) wniosek o kredyt – wniosek o udzielenie kredytu zabezpieczonego hipotecznie;
 - 38) wniosek – każde oświadczenie kredytobiorcy dotyczące poprawy funkcjonowania banku, lepszego zaspokojenia potrzeb kredytobiorców, usprawnienia pracy lub poszerzenia oferty;
 - 39) wnioskodawca – klienta indywidualnego ubiegającego się o kredyt w banku;
 - 40) wypłata kredytu / uruchomienie kredytu – wykorzystanie przez kredytobiorcę całości lub części kredytu na warunkach i w sposób określony w umowie;
 - 41) wskaźnik Dtl (ang. Debt to Income) – wskaźnik wyrażający stosunek wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu netto klienta indywidualnego;
 - 42) wskaźnik LtV (ang. Loan to Value) – wskaźnik wyrażający stosunek kwoty kredytu do wartości nieruchomości;
 - 43) wypowiedzenie umowy – jednostronne oświadczenie banku skierowane do kredytobiorcy, w którym bank rozwiązuje umowę i żąda spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz innymi należnościami, w terminie określonym w oświadczeniu, a przed umownym terminem spłaty;

- 44) zadłużenie – kwotę należną bankowi od kredytobiorcy z tytułu: udzielonego kredytu, odsetek, prowizji, opłat oraz innych należności wynikających z umowy;
- 45) zdolność kredytowa – zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

§ 3

Na warunkach określonych w regulaminie i umowie bank udziela:

- 1) kredytów mieszkaniowych;
- 2) kredytów konsolidacyjnych;
- 3) pożyczek hipotecznych.

§ 4

1. Bank może udzielić kredytu klientowi indywidualnemu, który spełnia następujące warunki:
 - 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
 - 2) ukończył 18 rok życia;
 - 3) posiada zdolność kredytową;
 - 4) posiada obywatelstwo polskie lub:
 - a) zezwolenie na osiedlenie się lub
 - b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub
 - c) prawo stałego pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5) posiada źródło dochodów dające gwarancję całkowitej, terminowej spłaty kredytu wraz z odsetkami;
 - 6) zaproponuje prawne zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 7) posiada miejsce zamieszkania na terenie działania banku;
 - 8) złoży wymagane przez bank dokumenty.
2. Bank nie udziela kredytów osobom:
 - 1) będącym w okresie wypowiedzenia umowy o pracę;
 - 2) zatrudnionym lub współpracującym z podmiotem znajdującym się w stanie upadłości lub w likwidacji;
 - 3) których dokumenty przedstawione w banku zastrzeżono w Systemie Dokumenty Zastrzeżone;
 - 4) wobec których prowadzone jest sądowe lub administracyjne postępowanie egzekucyjne;
 - 5) których dane, jako dłużników niespłacających swoich zobowiązań znajdują się w biurach informacji gospodarczej;
 - 6) które złożyły wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej lub wobec których ogłoszono upadłość.

§ 5

1. Kredyt mieszkaniowy może być przeznaczony na:
 - 1) budowę, rozbudowę, przebudowę, remont, modernizację oraz dokończenie budowy nieruchomości mieszkalnej;
 - 2) przebudowę pomieszczeń lub budynków niemieszkalnych na cele mieszkalne;
 - 3) nabycie nieruchomości mieszkalnej;
 - 4) przekształcenie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w prawo własności;
 - 5) zamianę nieruchomości mieszkalnej na inną nieruchomość mieszkalną;
 - 6) wykup lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego stanowiących własność zakładu pracy lub mienie komunalne;
 - 7) całkowitą spłatę terminowo obsługiwanych kredytów zaciągniętych na cele, o których mowa w pkt 1-6;
 - 8) refinansowanie nakładów poniesionych na cele określone w pkt 1-6;
 - 9) nabycie udziału w nieruchomości mieszkalnej, pod warunkiem ustanowienia hipoteki na całej nieruchomości;
 - 10) inne cele związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych;
 - 11) cel dowolny – łącznie z jednym z celów kredytowania wymienionych w pkt 1-10.
2. Kredyt mieszkaniowy może być udzielony na jeden lub kilka celów, pod warunkiem, że dotyczą one tej samej nieruchomości mieszkalnej.
3. Kredyt konsolidacyjny może być przeznaczony na:
 - 1) spłatę zadłużenia kredytobiorcy w banku lub w innych bankach z tytułu kredytów na cele mieszkaniowe, limitów kredytowych, kart kredytowych, pożyczek hipotecznych, kredytów ratalnych, kredytów gotówkowych, samochodowych i innych kredytów konsumpcyjnych;
 - 2) dowolny cel konsumpcyjny – do 30% kwoty kredytu.
4. Pożyczka hipoteczna udzielana jest na cel nieokreślony, z zastrzeżeniem, że umowa o pożyczkę hipoteczną nie może być zawarta w związku z prowadzoną przez klienta indywidualnego działalnością gospodarczą, zawodową lub rolniczą.

§ 6

1. Kredytobiorca ubiegający się o kredyt mieszkaniowy zobowiązany jest udokumentować posiadane środki własne (wkład własny) przed podjęciem decyzji kredytowej.
2. Wysokość posiadanego wkładu własnego oraz wnioskowana kwota kredytu musi pozwolić kredytobiorcy na sfinansowanie celu kredytu mieszkaniowego w całości.
3. Wkład własny nie może być finansowany z innych kredytów i pożyczek.
4. Wkład własny powinien być wniesiony najpóźniej przed wypłatą ostatniej transzy kredytu.

Rozdział 2 Zasady i warunki udzielania kredytów

§ 7

1. Kredyty konsolidacyjne i mieszkaniowe udzielane są w miesiącach na okres nie krótszy niż 36 miesięcy (3 lata) i nie dłuższy niż 300 miesięcy (25 lat), wliczając w to okres karencji.
2. Pożyczka hipoteczna udzielana jest w miesiącach, na okres nie krótszy niż 36 miesięcy (3 lata) i nie dłuższy niż 300 miesięcy (25 lat).
3. Karencja może być stosowana wyłącznie w kredytach mieszkaniowych i konsolidacyjnych przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące.

§ 8

Minimalna kwota:

- 1) kredytu mieszkaniowego i konsolidacyjnego wynosi 20 000 zł;
- 2) pożyczki hipotecznej wynosi powyżej 20 000 zł.

§ 9

Maksymalna kwota kredytu uzależniona jest od:

- 1) zdolności kredytowej kredytobiorcy;
- 2) wartości nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania lub stanowiącej zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 3) wskaźnika LtV, o którym mowa w § 10 i 11, zaakceptowanego przez bank.

§ 10

Z zastrzeżeniem § 9 wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 1) 80% wartości nieruchomości – w przypadku kredytów mieszkaniowych;
- 2) 60% wartości nieruchomości – w przypadku pożyczek hipotecznych;
- 3) 80% wartości nieruchomości – w przypadku kredytów konsolidacyjnych.

§ 11

1. Bank może udzielić kredytu mieszkaniowego do wysokości 90% wartości nieruchomości, pod warunkiem ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci:
 - 1) ubezpieczenia niskiego wkładu własnego;
 - 2) innego zabezpieczenia zaakceptowanego przez bank.
2. W przypadku określonym w ust. 1, ubezpieczenie niskiego wkładu własnego lub dodatkowe zabezpieczenie, ustanawiane jest do czasu, gdy stosunek zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu do wartości nieruchomości osiągnie poziom równy lub niższy od wskazanego w § 10 pkt 1.

§ 12

1. Kredyt oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej określonej w umowie.
2. Zmienna stopa procentowa stanowi sumę stawki bazowej i marży banku.
3. Marża banku dla kredytów i pożyczek zabezpieczonych hipotecznie uzależniona jest od stopnia ryzyka banku.
4. Wysokość oprocentowania, wysokość marży i zasady zmiany oprocentowania określa umowa.
5. Odsetki od kredytu naliczane są codziennie od bieżącego salda zadłużenia z tytułu kredytu przy założeniu, że rok ma 365 dni, a miesiąc rzeczywistą liczbę dni.
6. Informacje o stawce bazowej publikowane w prasie codziennej (np. w dzienniku „Rzeczpospolita”) lub zamieszczane na stronie internetowej www.money.pl, są traktowane jako powiadamianie przez bank o zmianie oprocentowania kredytu osób trzecich, będących dłużnikami banku z tytułu zabezpieczenia kredytu.

7. Maksymalna wysokość oprocentowania kredytu nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne); jeżeli oprocentowanie kredytu przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.
8. Wysokość odsetek ustawowych, o których mowa w ust. 7, równa się sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych.
9. Wysokość odsetek ustawowych ogłaszana jest przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 13

Za czynności związane z zawarciem umowy, udzieleniem i obsługą kredytu, bank pobiera prowizje i opłaty wskazane w umowie i taryfie, w tym prowizję przygotowawczą, zależną od kwoty udzielonego kredytu, płatną w dniu zawarcia umowy albo w dniu uruchomienia kredytu.

§ 14

Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy następuje w terminie i na warunkach ustalonych z kredytobiorcą w umowie.

§ 15

1. Kredyt jest wypłacany w terminie uzgodnionym z kredytobiorcą i określonym w umowie, po spełnieniu określonych w niej warunków.
2. Kredyt wypłacany jest jednorazowo lub w transzach, bezgotówkowo, na wskazany rachunek bankowy.
3. Wypłata kredytu następuje po:
 - 1) zapłaceniu przez kredytobiorcę prowizji przygotowawczej;
 - 2) ustanowieniu wskazanego w umowie prawnego zabezpieczenia kredytu;
 - 3) spełnieniu przez kredytobiorcę warunków wskazanych w umowie.
4. Wypłata kredytu lub pierwszej transzy kredytu powinna nastąpić w terminie nie dłuższym niż 90 dni, od daty postawienia kredytu lub pierwszej transzy kredytu do dyspozycji kredytobiorcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

§ 16

1. W okresie kredytowania kredytobiorca może wnioskować o odroczenie spłaty raty kapitałowo – odsetkowej kredytu mieszkaniowego (wakacje kredytowe), bez wydłużenia okresu kredytowania i konieczności podpisania aneksu do umowy.
2. Kredytobiorca 10 razy w okresie kredytowania, ale nie częściej niż raz na 12 miesięcy, może wnioskować o odroczenie spłaty raty, pod warunkiem iż:
 - 1) wniosek o odroczenie raty został złożony nie wcześniej niż 12 miesięcy od uruchomienia całej kwoty kredytu;
 - 2) minęło więcej niż 12 miesięcy od złożenia ostatniego wniosku o odroczenie;
 - 3) z wnioskiem o odroczenie wystąpili wszyscy kredytobiorcy.
3. Odroczoną ratę kapitałowo – odsetkową kredytobiorca zobowiązany jest spłacić, według wyboru, poprzez:
 - 1) spłatę w następnym miesiącu dwóch rat kapitałowo – odsetkowych; albo
 - 2) rozłożenie raty kapitałowej na pozostały okres kredytowania i zapłacie raty odsetkowej (naliczonej od wykorzystanej kwoty kredytu) w następnym miesiącu.
4. Bank ustala nowy harmonogram rat kredytowych i przekazuje go kredytobiorcy.

Rozdział 3 Prawne zabezpieczenie kredytu

§ 17

1. Docelowym prawnym zabezpieczeniem kredytu są:
 - 1) hipoteka na nieruchomości;
 - 2) przelew wierzytelności na rzecz banku z ubezpieczenia nieruchomości, stanowiącej przedmiot zabezpieczenia, od ognia i innych zdarzeń losowych
 - 3) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.
2. Przed wypłatą kredytu (lub pierwszej transzy) kredytobiorca zobowiązany jest do przedłożenia w banku dokumentów potwierdzających fakt złożenia we właściwym sądzie prawidłowo opłaconego wniosku o wpis hipoteki do ksiąg wieczystych, a w przypadku braku urządzonej księgi wieczystej dla kredytowanej nieruchomości, również dokumentów potwierdzających fakt złożenia, we właściwym sądzie, prawidłowo opłaconego wniosku o założenie księgi wieczystej, z wyłączeniem kredytów przeznaczonych na nabycie nieruchomości w drodze przetargu albo na nabycie nieruchomości od dewelopera lub spółdzielni mieszkaniowej.
3. Ubezpieczenie wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia na rzecz banku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, musi być utrzymywane przez kredytobiorcę lub właściciela nieruchomości i przedkładane w banku wraz

z potwierdzeniem jego opłacenia, najpóźniej w dniu upływu ważności poprzedniej polisy, aż do całkowitej spłaty zobowiązań z tytułu kredytu.

4. Zabezpieczenie w postaci cesji praw z umowy ubezpieczenia nie jest wymagane, w przypadku gdy hipoteka jest ustanawiana na nieruchomości gruntowej niezabudowanej.
5. Do czasu ustanowienia hipoteki, o której mowa w ust. 1 pkt 1:
 - 1) bank ubezpiecza kredyt w zakładzie ubezpieczeń, z którym ma podpisaną umowę o współpracy;
 - 2) kredytobiorca może ustanowić inne zabezpieczenie spłaty kredytu:
 - a) ubezpieczenie na życie kredytobiorcy, ze wskazaniem banku jako uposażonego,
 - b) przelew wierzytelności przysługujących kredytobiorcy wobec spółdzielni mieszkaniowej lub dewelopera z tytułu zwrotu dokonanych wpłat na poczet ceny nabycia lub budowy nieruchomości, które powstaną po rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy zawartej z deweloperem lub spółdzielnią mieszkaniową,
 - c) inne zabezpieczenia spłaty kredytu uzgodnione z bankiem.
6. Po ustanowieniu zabezpieczenia docelowego bank zwolni zabezpieczenie pomostowe, o którym mowa w ust. 5.
7. Udzielając kredytu, niezależnie od docelowego zabezpieczenia spłaty kredytu, bank może zażądać ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia jego spłaty, określonego w umowie.
8. W przypadku, o którym mowa w § 11, bank ubezpiecza ryzyko banku w zakładzie ubezpieczeń, z którym ma podpisaną umowę o współpracy lub kredytobiorca ustanawia inne dodatkowe zabezpieczenie kredytu uzgodnione z bankiem.
9. Na wniosek kredytobiorcy bank może przyjąć jako docelowe zabezpieczenie kredytu hipotekę na nieruchomości innej niż przedmiot kredytowania, w tym stanowiącej własność osoby trzeciej, w takim przypadku bank ma obowiązek informowania właściciela nieruchomości stanowiącej przedmiot hipoteki o wszelkich zaległościach w spłacie kredytu oraz o ewentualnych zmianach umowy.
10. W przypadku ustanowienia hipoteki na nieruchomości stanowiącej własność osoby trzeciej obowiązek ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych oraz dokonania cesji praw z umowy ubezpieczenia na rzecz banku spoczywa na właścicielu nieruchomości.
11. W przypadku ustanowienia hipoteki na użytkowaniu wieczystym, okres użytkowania wieczystego musi być dłuższy o 5 lat, od terminu spłaty kredytu.

§ 18

W przypadkach określonych w umowie, bank może zażądać zmiany, ustanowienia nowego lub ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu.

§ 19

1. Koszty związane z ustanowieniem, zmianą, zwolnieniem zabezpieczenia kredytu ponosi kredytobiorca, na zasadach określonych w umowie.
2. Na wniosek kredytobiorcy bank, przy uwzględnieniu ryzyka kredytowego, może przed całkowitą spłatą kredytu, zwolnić część docelowego lub dodatkowego prawnego zabezpieczenia kredytu.

Rozdział 4 Wniosek o udzielenie kredytu i umowa

§ 20

1. Wnioskodawca składa w banku wniosek o kredyt na formularzu obowiązującym w banku.
2. Do wniosku należy dołączyć wymagane przez bank dokumenty:
 - 1) dotyczące kredytowanej nieruchomości (w zależności od przedmiotu kredytowania) lub nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia, w tym:
 - a) odpis księgi wieczystej nieruchomości, nie starszy niż 30 dni licząc od daty złożenia wniosku – w przypadkach określonych przez bank,
 - b) dokumenty potwierdzające wniesienie wymaganego wkładu własnego,
 - c) umowę/umowę przedwstępną sprzedaży nieruchomości lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu/domu jednorodzinnego, umowę o budowę lokalu zawartą ze spółdzielnią mieszkaniową lub umowę nabycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,
 - d) w przypadku budowy domu – m.in.: kosztorys, harmonogram prac, umowę z inwestorem, zgłoszenie inwestycji budowlanej według prawa budowlanego wraz z klauzulą braku wniesienia sprzeciwu na rozpoczęcie budowy nadana przez właściwy organ administracji lub pozwolenie na budowę, projekt budowlany i dziennik budowy (do wglądu),
 - e) wycenę nieruchomości dokonaną przez rzeczoznawcę – w przypadkach określonych przez bank;
 - 2) dokumenty potwierdzające źródła i wysokość dochodów;

- 3) dokumenty dotyczące prawnych form zabezpieczenia kredytu;
 - 4) inne dokumenty wymagane przez bank.
3. Warunkiem podjęcia decyzji przez bank w przedmiocie kredytu jest dostarczenie przez kredytobiorcę wszystkich wymaganych dokumentów.
 4. Po podjęciu przez bank decyzji o przyznaniu kredytu i spełnieniu warunków wymaganych do zawarcie umowy, bank podpisuje z kredytobiorcą umowę.
 5. W przypadku, gdy w związku małżeńskim wnioskodawcy obowiązuje wspólność majątkowa, o kredyt mogą się ubiegać małżonkowie wyłącznie wspólnie.

§ 21

1. Kredyt jest udzielany na podstawie umowy zawartej pomiędzy bankiem a wnioskodawcą.
2. Każda ze stron może wnioskować o zmianę umowy; zmiana warunków określonych w umowie następuje za zgodą stron, w formie pisemnego aneksu do umowy, o ile umowa nie stanowi inaczej.

Rozdział 5 Spłata kredytu i odsetek

§ 22

1. Kredytobiorca zobowiązany jest do spłaty kredytu wraz z odsetkami w terminach, wysokości i w sposób określony w umowie; spłata kredytu wraz z należnymi odsetkami może odbywać się miesięcznie, według jednej z metod, określonej w umowie:
 - 1) w równych ratach kapitałowo – odsetkowych;
 - 2) w równych ratach kapitałowych i odsetek naliczanych od salda zadłużenia.
2. Strony w umowie mogą określić inne sposoby i terminy spłaty, niż wskazane w ust. 1.
3. Kredytobiorca może dokonać przedterminowej spłaty kredytu na zasadach określonych w umowie.
4. W okresie karencji kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek od wykorzystanej kwoty kredytu.
5. Spłata kapitału może nastąpić dopiero po wypłacie całości kredytu lub po otrzymaniu przez bank pisemnej rezygnacji kredytobiorcy z pozostałej, pozostawionej do dyspozycji kredytobiorcy, części kredytu i zawarciu aneksu do umowy.
6. W przypadku kredytu wypłacanego w transzach na pisemny wniosek kredytobiorcy, spłata kapitału kredytu może rozpocząć się począwszy od następnego miesiąca po uruchomieniu pierwszej transzy lub w innym wskazanym przez kredytobiorcę terminie.
7. Jeżeli termin spłaty kredytu przypada na dzień wolny od pracy, spłata może być dokonana w pierwszym dniu roboczym po tym terminie.
8. Kredytobiorcy odpowiadają solidarnie za zobowiązania wynikające z zawartej przez nich wspólnie umowy.

§ 23

1. Wpłaty zaliczane są na spłatę zadłużenia w następującej kolejności, z zastrzeżeniem ust. 2:
 - 1) prowizje, opłaty i koszty ustanowienia prawnego zabezpieczenia kredytu poniesione przez bank;
 - 2) odsetki od zadłużenia przeterminowanego;
 - 3) odsetki zaległe;
 - 4) kapitał przeterminowany;
 - 5) odsetki bieżące naliczane do dnia poprzedzającego wpływ środków na spłatę zadłużenia;
 - 6) kapitał bieżący.
2. Wypłacone przez ubezpieczyciela świadczenie ubezpieczeniowe z tytułu ubezpieczenia spłaty kredytu zaliczane jest w pierwszej kolejności na kapitał bieżący, a w dalszej części zgodnie z ust. 1.

§ 24

1. Niespłacenie w terminie określonym umową należności z niej wynikających, w tym raty kredytu lub jej części powoduje, że należność nie spłacona staje się zadłużeniem przeterminowanym.
2. Od kredytu przeterminowanego bank nalicza odsetki za opóźnienie, jak dla należności przeterminowanych, według podwyższonej stopy procentowej wskazanej w umowie.
3. Maksymalna wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego kredytu nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie); jeżeli oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego kredytu przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.
4. Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w ust. 3, równa się sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.
5. Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie ogłaszana jest przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

6. Bank może wypowiedzieć umowę w przypadkach wskazanych w umowie.
7. Okres wypowiedzenia umowy wynosi 30 dni.
8. W odniesieniu do niespłaconych w terminie należności, bank podejmuje postępowanie windykacyjne.
9. Bank może domagać się zaspokojenia swoich wierzytelności z całego majątku kredytobiorcy oraz z ustanowionego prawnego zabezpieczenia kredytu.

Rozdział 6 Reklamacje, skargi, wnioski

§ 25

Reklamacja może być złożona:

- 1) osobiście w siedzibie banku lub w dowolnej jednostce organizacyjnej banku (placówce banku) w formie pisemnej lub ustnej do protokołu;
- 2) telefonicznie w formie ustnej poprzez kontakt z siedzibą banku lub dowolną placówką banku, których numery podane są na stronie internetowej banku;
- 3) przesyłką pocztową na adres pocztowy siedziby banku lub dowolnej jednostki organizacyjnej banku (placówki banku), podane na stronie internetowej banku;
- 4) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej wysyłając e-mail na adres podany na stronie internetowej banku.

§ 26

1. Treść reklamacji złożonej w formie pisemnej powinna zawierać:
 - 1) imię i nazwisko kredytobiorcy;
 - 2) adres korespondencyjny;
 - 3) dokładny opis zdarzenia lub przedmiotu zastrzeżeń kredytobiorcy;
 - 4) oczekiwany przez klienta stan po rozpatrzeniu zastrzeżeń;
 - 5) własnoręczny podpis kredytobiorcy.
2. W przypadku stwierdzenia przez bank braku informacji wymaganych do rozpatrzenia reklamacji, bank zwraca się do kredytobiorcy o ich uzupełnienie w formie w jakiej kredytobiorca złożył reklamację.
3. W sytuacji odmowy podania przez kredytobiorcę wszystkich danych niezbędnych do rozpoczęcia procesu dotyczącego rozpatrzenia reklamacji, bank informuje kredytobiorcę, że rozpatrzenie reklamacji nie będzie możliwe, ze względu na niekompletność oświadczenia kredytobiorcy. Niezależnie od powyższego kredytobiorca jest informowany o rozpatrzeniu reklamacji, w terminie o którym mowa w § 27 ust. 1.
4. Złożenie reklamacji nie zwalnia kredytobiorcy z obowiązku terminowego regulowania zobowiązań wobec banku.
5. Bank potwierdza złożenie reklamacji w formie pisemnej.

§ 27

1. Bank odpowiada na reklamację bez zbędnej zwłoki nie później niż w terminie 30 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do banku.
2. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 1, może ulec wydłużeniu do 60 dni kalendarzowych.
3. Za szczególnie skomplikowane przypadki, o których mowa w ust. 2, uznaje się konieczność uzyskania przez bank dodatkowych informacji od podmiotów trzecich współpracujących z bankiem niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji.
4. W przypadku braku możliwości udzielenia odpowiedzi na złożoną reklamację w terminie określonym w ust. 1, bank w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia wpływu reklamacji:
 - 1) wyjaśnia przyczyn opóźnienia w rozpatrywaniu reklamacji;
 - 2) wyjaśnia okoliczności, które muszą zostać ustalone;
 - 3) wskazuje przewidywany termin udzielenia odpowiedzi na złożoną reklamację, który nie może być dłuższy niż wskazany w ust. 2.
5. Do zachowania terminu, o którym mowa w ust. 1 i 2, wystarczy wysłanie odpowiedzi do kredytobiorcy przed jego upływem.
6. W przypadku niedotrzymania terminu określonego w ust. 1, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach, o których mowa w ust. 3, terminu określonego w ust. 2, reklamację uznaje się za rozpatrzoną zgodnie z wolą kredytobiorcy.

7. Udzielając odpowiedzi na reklamację bank bierze pod uwagę stan faktyczny istniejący w ostatnim dniu terminu na udzielenie odpowiedzi na reklamację, chyba że informacje i ewentualne dokumenty, jakimi dysponuje bank, umożliwiają udzielenie odpowiedzi wcześniej.
8. W przypadku gdy zmianie ulegnie stan faktyczny, w oparciu o który bank udzielił odpowiedzi na reklamację, bank ponownie rozpoznaje reklamację biorąc pod uwagę zmieniony stan faktyczny, o ile zmiany nastąpiły na korzyść kredytobiorcy.

§ 28

Odpowiedź na reklamację udzielana jest w formie pisemnej i wysłana:

- 1) przesyłką pocztową na adres wskazany w reklamacji przez kredytobiorcę;
- 2) wyłącznie na wniosek kredytobiorcy z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej na adres mailowy, z którego reklamacja została wysłana, chyba że kredytobiorca poda w reklamacji inny adres mailowy poprzez załączenie skanu odpowiedzi.

§ 29

1. Bank podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. W razie sporu z bankiem kredytobiorca może zwrócić się o pomoc do Miejskiego lub Powiatowego Rzecznika Konsumenta.
3. Od stanowiska zawartego w odpowiedzi na reklamację kredytobiorca może:
 - 1) odwołać się do wyższych szczebli decyzyjnych banku, w tym Rady Nadzorczej banku;
 - 2) złożyć zapis na Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 3) skorzystać z instytucji Arbitra Bankowego przy Związku Banków Polskich;
 - 4) złożyć wniosek w sprawie rozwiązania sporu do Rzecznika Finansowego lub
 - 5) wystąpić z powództwem do właściwego miejscowo sądu powszechnego wskazując bank jako pozwanego.
4. Podmiotami uprawnionymi do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich w rozumieniu ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich są:
 - 1) Rzecznik Finansowy, adres strony internetowej: www.rf.gov.pl;
 - 2) Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego, adres strony internetowej: www.knf.gov.pl/regulacje/Sad_Polubowny/index.jsp;
 - 3) Bankowy Arbitraż Konsumencki przy Związku Banków Polskich, adres strony internetowej: www.zbp.pl/dla-konsumentow/arbiter-bankowy/dzialalnosc.

§ 30

Do skarg stosuje się odpowiednio postanowienia § 25 - § 29 za wyjątkiem postanowień zawartych w § 27 ust. 6 i § 29 ust. 3 pkt 4 i ust. 4 (w zakresie w jakim dotyczą Rzecznika Finansowego).

§ 31

Do wniosków stosuje się odpowiednio zasady zawarte w postanowieniach § 25 - § 29 za wyjątkiem postanowień zawartych w § 27 ust. 6 i § 29 ust. 3 pkt 4 i ust. 4 (w zakresie w jakim dotyczą Rzecznika Finansowego).

Rozdział 7 Postanowienia końcowe

§ 32

1. Ostateczne rozliczenie kredytobiorcy z tytułu kredytu, odsetek i innych kosztów oraz zwrócenie lub zwolnienie prawnego zabezpieczenia kredytu, następuje w terminie do 14 dni od dnia dokonania całkowitej spłaty wszystkich należności banku wynikających z umowy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W odniesieniu do zabezpieczenia hipotecznego, w terminie wskazanym w ust. 1, bank wydaje kredytobiorcy dokumenty potwierdzające spłatę kredytu, celem załączenia ich do wniosku składanego w sądzie o wykreślenie hipoteki; wykreślenia hipoteki stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu dokonuje sąd na wniosek osoby uprawnionej - wniosek o wykreślenie hipoteki po spłacie całości kredytu zobowiązany jest złożyć kredytobiorca.
3. W przypadku ustanowienia zabezpieczenia w formie weksla, kredytobiorca lub inny wystawca weksla zobowiązany jest odebrać dokument weksla w terminie 14 dni od całkowitej spłaty kredytu wraz z odsetkami; w przypadku nieodebrania weksla w tym terminie bank uprawniony jest do komisyjnego zniszczenia dokumentu weksla.

§ 33

Kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia banku o zmianie nazwiska, adresu zamieszkania lub adresu korespondencyjnego.

§ 34

Postanowienia regulaminu mają zastosowanie do spraw nieuregulowanych w umowie.

§ 35

1. Bank uprawniony jest do zmiany regulaminu z ważnych przyczyn, za które uznaje się:
 - 1) wprowadzenie zmian w powszechnie obowiązujących przepisach prawa regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi określone w regulaminie;
 - 2) zmianę interpretacji przepisów regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi, wynikającą z orzeczeń sądów, w tym sądów Wspólnot Europejskich, decyzji, rekomendacji lub zaleceń Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego, lub innych właściwych w tym zakresie organów, lub urzędów kontrolnych, w tym organów i urzędów Unii Europejskiej w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem.
2. W przypadku zmiany postanowień regulaminu w trakcie trwania umowy, bank doręcza kredytobiorcy wprowadzone zmiany do regulaminu lub regulamin uwzględniający zmiany.
3. Kredytobiorca może odmówić przyjęcia zmian składając bankowi pisemne oświadczenie w terminie 30 dni od doręczenia kredytobiorcy informacji o wprowadzonych zmianach; odmowa przyjęcia zmian jest jednoznaczna z wypowiedzeniem umowy.
4. Jeżeli w terminie 30 dni od doręczenia tekstu wprowadzonych zmian lub zmienionego regulaminu, kredytobiorca nie wypowie umowy uznaje się, że zmiany zostały przyjęte i obowiązują strony od dnia wskazanego w uchwale banku wprowadzającej zmianę.
5. Okres wypowiedzenia wynosi 3 miesiące, przy czym kredytobiorca może spłacić kredyt przed terminem w każdym czasie, na zasadach określonych w umowie.
6. Kredytobiorca, który wypowiedział umowę jest zobowiązany do spłaty wszystkich wynikających z tej umowy należności banku do dnia upływu okresu wypowiedzenia.

§ 36

1. Bank ma prawo do zmiany czasu pracy jednostek organizacyjnych banku (placówek banku), a także zmiany adresu siedziby lub dowolnej jednostki organizacyjnej banku (placówki banku).
2. O zmianie czasu pracy bank powiadamia kredytobiorcę w formie komunikatu w placówce banku oraz na stronie internetowej banku.
3. W przypadku zmiany adresu siedziby lub dowolnej jednostki organizacyjnej banku (placówki banku) stosuje się ust. 2 powyżej.

§ 37

1. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszego regulaminu mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
2. Regulamin, na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i art. 109 ust. 2 ustawy Prawo bankowe, jest wiążący dla kredytobiorcy i banku.